

CONTABILITATEA PROIECTELOR CU FINANȚARE EXTERNĂ

THE ACCOUNTING OF INTERNATIONAL FINANCED PROJECTS

Dana TUREȚCHI

email: dana.turetchi17@gmail.com

Stela CARAMAN

email: caraman@ase.md

Academia de Studii Economice a Moldovei

Abstract. *A project can always be concluded when the goal is to coordinate an ensemble of activities of a different nature, whose achievement aims to successfully carry out a complex and specific mission. The management on the basis of projects represents a form of organization of management limited in time, to solve the complex, but clearly specified matters. The implication of accounting in administration of such projects is necessary in any decision process, adequate to specific conditions for these management methods. The accounting objects in financial administration mainly aim: - the substantiation and elaboration process of the project budget, as well as the financial foreseeing on a certain period; - the elaboration of the financial report related to justification of the use of nonrepayable funds received, etc.*

Upon our approach, we intended to present in detail the specific aspects which the distinct and transparent reflection of the operations in relation to the financial administration implies, as well as the ones regarding the implementation of projects, the survey and report of the results obtained, due to this projects as this that I will mention in this article, our accounting system will suffer a lot of changes not just in formal aspect, but in methodology of strategic planning, in fact we will need to include our multilateral knowledge, due to this an accouter will become an financial analyst, manager, executor etc.

Keywords: budget, accounting, expenses, external financing, project, report.

JEL classification: M41

Întroducere.

Colaborările internaționale dintre două sau mai multe instituții reprezintă o modalitate reușită de dezvoltare și standardizare a sistemului de operare intern. Prin implementarea unor proiecte internaționale, o entitate se reprofilează și se adaptează regulilor internaționale de contabilizare, acestea, de obicei, având particularități specifice.

Drept obiect de cercetare al prezentei lucrări îl constituie *Institutul Național de Cercetări Economice* (în continuare - INCE). Acesta este o instituție cu profil public care are drept scop efectuarea cercetărilor economice și sociologice pe diferite aspecte în circuitul macroeconomic.

INCE este partener oficial a mai multor proiecte internaționale, cum ar fi: VISEGRAD I, II, III, GIZ, ORIZONT 2020, UN WOMEN UNICEF, AGROMIG și altele. Posibilitatea de a implementa un astfel de proiect în instituțiile bugetare din Republica Moldova necesită o abordare deosebită și o atenție sporită la detalii, de exemplu elaborarea strategiilor de lucru intern, organizarea echipei de specialiști, organizarea și repartizarea bugetului, contabilizarea tuturor cheltuielilor efectuate în procesul de executare a proiectului, și nu în ultimul rând pregătirea documentelor pentru "examenul" riguros organizat de către finanțatori, aceasta incluzând o expertiză detaliată a tuturor cheltuielilor efectuate de către o companie independentă de audit.

Contabilizarea și documentarea unor astfel de proiecte este reglementată de următoarele acte normative:

- *Hotărârea Guvernului nr. 550 din 13.06.1997* privind cheltuirea mijloacelor pentru primirea și deservirea delegațiilor oficiale străine și a anumitor persoane, cu modificările și completările ulterioare;
- *Hotărârea Guvernului nr. 534 din 20.07.2012* cu privire la aprobarea Normativelor de plată pentru prestarea serviciilor de cercetări științifice de către angajații organizațiilor de drept

public din sfera științei și inovării participanți la proiectele de dezvoltare - cercetare europene și internaționale;

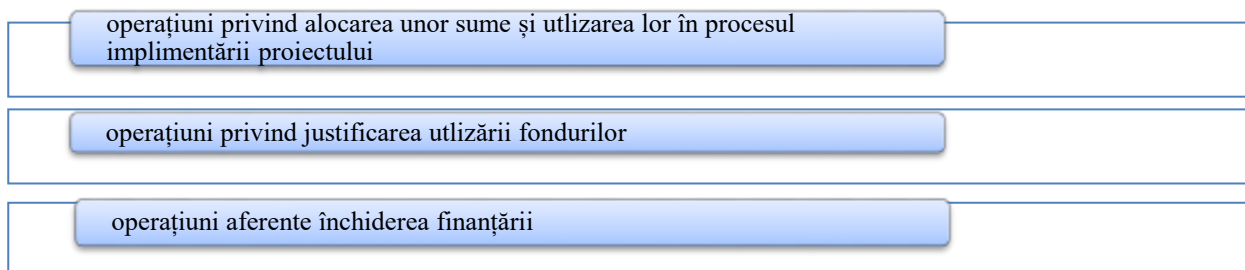
- *Hotărârea Guvernului nr. 246 din 08.04.2010* cu privire modul de aplicare a a facilităților fiscale și vamale aferente realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- *Hotărârea Guvernului nr. 47 din 12.01.2007* cu privire la salarizarea angajaților organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării finanțate de la bugetul de stat;
- *Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Norme metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216 din 28 decembrie 2015.*

Metodele de cercetare utilizate. Pentru realizarea acestui articol s-au analizat mai multe studii și cercetări în domeniu. Cercetarea noastră implică observarea obiectivă, raționamentul profesional și verificarea, cu scopul de a reprezenta evenimentele într-o perioadă finită de timp. Ca tehnică indirectă de cercetare am utilizat analiza de documente fără să apelăm la cifre, ce provin de la o anumită entitate, pentru a realiza o analiză calitativă cu privire la proiectele cu finanțare străină. Demersul nostru privește modul în care toate operațiunile efectuate în cadrul proiectelor cu finanțare străină vor fi reflectate în evidența contabilă a beneficiarului.

Conținut de bază. Prin prezenta cercetare, ne-am propus să prezentăm detaliat aspectele specifice pe care le implică reflectarea contabilă a operațiunilor privind gestionarea fondurilor, precum și a celor privitoare la implimentarea proiectelor, urmărirea și raportarea rezultatelor obținute.

Orice proiect acceptat și finanțat din fonduri externe are la bază o fundamentare tehnică, economică, financiară și una socială (Cosmulese și Ciubotariu, 2017) care vizează, în principal efectele implimentării proiectului.

Operațiunile specifice implimentării proiectului pot fi grupate, astfel:

Figura 1. Operațiuni specifice implimentării proiectelor cu finanțare externă

Unul dintre proiectele propuse spre cercetare în cadrul articolului este “Let’s Rock the Central, Eastern and Western Europe with Transnational Local Addiction Grups”. Acest proiect a fost atras de către INCE la începutul anului 2018 și finalizat în februarie 2019. Finanțatorul proiectului menționat este FONDUL INTERNAȚIONAL VISEGRAD, implementat cu suportul a cinci parteneri; atât instituții academice, cât și ONG-uri din Slovacia, Ungaria, Polonia, Republica Cehă și Macedonia.

Scopul proiectului a fost dezvoltarea condițiilor necesare creării grupurilor de acțiune locală (în continuare - GAL) în Republica Moldova, care în momentul desfășurării proiectului erau la o etapă incipientă în țara noastră.

În această ordine de idei proiectul a prevăzut desfășurarea unui șir de activități și atingerea mai multor rezultate supuse ulterior unui audit riguros din partea unei companii de audit independentă.

Printre rezultatele scontate ale proiectului pot fi menționate:

- ✓ instruirea membrilor a trei comunități din Republica Moldova selectate pentru a pune bazele Grupului de Acțiune Locală ”Codrenii”;

- ✓ instruirea și educarea reprezentanților grupurilor de acțiune locală existente din cadrul unor comunități selectate din Republica Macedonia;
- ✓ desfășurarea vizitelor de studii a reprezentanților sus menționați în țările VISEGRAD pentru însușirea bunelor practici a grupurilor de acțiune locală;
- ✓ elaborarea strategiei de dezvoltare a GAL "Codrenii";
- ✓ elaborarea cercetărilor comparative privind diverse GAL-uri din țările partenere ale proiectului.

Toate operațiunile efectuate în cadrul proiectului urmează să fie reflectate în evidența contabilă a beneficiarului și susținute de documente justificative.

Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor contabile angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat.

Fundamentarea financiară privește stabilirea costurilor proiectului. Costurile de implementare sunt estimate printr-un "buget de proiect", care în exemplul nostru, prezintă sintetic, cheltuielile sistematizate pe linii bugetare, astfel:

1. <i>Resurse umane (salarii calculate, contribuții la asigurări sociale și prime de asistență medicală)</i>	31 000 Euro;
2. <i>Servicii editoriale (broșuri, publicații)</i>	18 000 Euro;
3. <i>Servicii publicitare</i>	8 000 Euro;
4. <i>Servicii de traducere</i>	1 000 Euro
5. <i>Rechizite de birou</i>	2 000 Euro
TOTAL	60 000 Euro

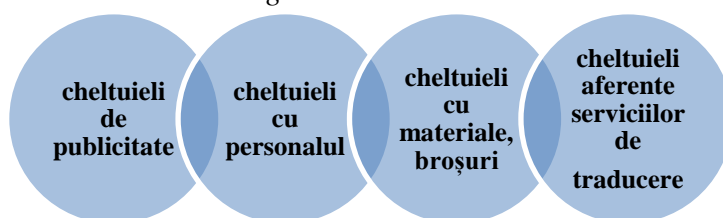
Ulterior, printr-un ordin emis de către directorul INCE se aprobă *Devizul de cheltuieli*.

Devizul de cheltuieli este un document unde sunt descifrate clar cheltuielile ce urmează a fi efectuate pe tot parcursul proiectului. Aceste cheltuieli vor fi acoperite din contul bugetului elaborat anterior (din fondurile alocate de către finanțator). În contabilitatea instituțiilor bugetare fiecare cheltuială generată în cadrul proiectului trebuie să întrunească toate criteriile pentru a fi considerată eligibilă, și anume:

- ✓ să fi fost efectuată plata către furnizorii respectivi;
- ✓ să fie necesară proiectului;
- ✓ să se regăsească în bugetul proiectului și în Devizul de cheltuieli aprobat;
- ✓ să fie confirmată efectuarea ei printr-un document primar.

Trebuie de menționat, că toate documentele primare justificative care fac obiectul unei operațiuni financiare derulate de către INCE din fondurile reprezentând finanțare externă sunt minuțios verificate în conformitate cu prevederile legale în vigoare: deconturi de avans, facturi fiscale, ordine de plată, registre de calcul a salariilor, procese-verbale de punere în funcțiune a mijloacelor fixe etc.

Una din cele mai importante etape de derulare a proiectului ține de contabilizarea tuturor cheltuielilor ce țin de proiectul derulat în contabilitatea instituției. Principalele elemente de cheltuieli aferente proiectului sunt redate în *Figura 2*:

Figura 2. Tipuri de cheltuieli generate de către INCE în cadrul proiectului examinat

Sursa Elaborată de autor

Prin urmare, aceste cheltuieli au fost reflectate prin următoarele formule contabile:

1. Procurarea materialelor pentru activități didactice și științifice:
Debit 335110 "Procurarea materialelor didactice, științifice și alte scopuri"
Credit 519220 "Datorii față de furnizori din afara sistemului bugetar"
2. Consum materiale în scopuri didactice și științifice:
Dt 221150 "Cheltuieli privind utilizarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri"
Ct 335230 "Casarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri"
3. Calcularea salariilor personalului implicat în cadrul proiectului:
Debit 211110 "Salariu de bază"
Credit 519410 "Datorii față de personal privind remunerarea muncii"
4. Calcularea contribuțiilor privind asigurările sociale de stat (23%):
Debit 212100 "Contribuții de asigurare socială de stat obligatorii"
Credit 519120 "Datorii pe contribuții de asigurări sociale de stat"
5. Calcularea primelor obligatorii de asistență socială (4,5%):
Debit 212200 "Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de angajatori și angajați pe teritoriul țării"
Credit 519130 "Datorii pe prime de asigurare obligatorie de asistență medicală"
6. Procurarea calculatoarelor, aparatelor de multiplicat, scannerelor:
Debit 314110 "Procurarea mașinilor și utilajelor"
Credit 519220 "Datorii față de furnizori din afara sistemului bugetar"
7. Calcularea amortizării calculatoarelor, aparatelor de multiplicat, scannerelor utilizate în scopuri didactice și științifice:
Dt 231400 "Cheltuieli privind uzura mașinilor și utilajelor"
Ct 391400 "Uzura mașinilor și utilajelor"

La finalul oricărui proiect cu finanțare externă se execută un raport generalizator a activităților de cercetare, de care se ocupă coordonatorii proiectelor. Dar, cel mai important document în baza căruia finanțatorul debursează ultima tranșă a grantului este Raportul de audit generat de către o companie de audit licențiată. Efectuarea auditului are drept scop verificarea riguroasă a utilizării bugetului proiectului în strictă conformitate cu prevederile Ghidului finanțatorului și a legislației Republicii Moldova.

La rândul său, finanțatorul proiectului solicită un raport individual (Tabel 1) cu o structură prestabilă care este elabarat în limba engleză:

Tabelul 1. Structura raportului generalizator solicitat de către finanțator

INTERIM FINANCIAL SETTLEMENT										
Name of the Grantee:			National Institute for Economic Research							
Bank account No.:			MD93NBPBAZ132121C15765AA							
Bank account currency code (CZK, HUF, PLN, EUR,...):			978							
Project No.:			21730313							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.			8.	9.
Transaction No.	Transaction date dd.mm.yyyy	Original number of document	Name of the supplier (or recipient of payment)	Cost description	VAT compensation: YES/NO	Paid amount			Amount covered by IVF (in bank account currency)	Cost category: (1-12)
						excluding VAT	VAT	Total		

Sursa www.visegrad.org

Rezultate și concluzii. Analizând modul de contabilizare a activităților întreprinse pe tot parcursul executării unui proiect cu finanțare străină, s-a constatat faptul că contabilitatea bugetară are parte de unele lacune și omisiuni ce trebuie remediate pentru a atinge obiectivele propuse. Pentru aceasta, ar trebui de investit mult mai mult în cadrele profesionale, în digitalizarea activității angajaților din mai multe sfere, cum ar fi de cercetare, analiză, executare. O altă oportunitate ar fi practicarea schimbului de experiență dintre țările partenere ale proiectelor, organizarea seminarelor de informare și instruire.

O altă recomandare ar fi organizarea și conducerea unei contabilități proprii fiecărui proiect, precum și utilizarea principiilor consolidării pentru a se prezenta o situație financiar-contabilă a întregului proiect pentru beneficiarii care au parteneri. Cu ajutorul conturilor analitice per fiecare partener, se vor putea urmări dosarele de achiziții întocmite pentru fiecare furnizor, contractele și facturile aferente etc.

Referințe bibliografice

1. Hotărârea Guvernului nr 550 din 13.06.1997 privind cheltuirea mijloacelor pentru primirea și deservirea delegațiilor oficiale străine și a anumitor persoane. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1997, nr. 46-47.
2. *Hotărârea Guvernului nr 534 din 20.07.2012* cu privire la aprobarea Normativelor de plată pentru prestarea serviciilor de cercetări științifice de către angajații organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării participanți la proiectele de dezvoltare - cercetare europene și internaționale. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2012, nr. 155-159.
3. *Hotărârea Guvernului nr 246 din 08.04.2010* cu privire modul de aplicare a a facilităților fiscale și vamale aferente realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2010, nr. 52-53.
4. *Hotărârea Guvernului nr 47 din 12.01.2007* cu privire la salarizarea angajaților organizațiilor de drept public din sfera științei și inovării finanțate de la bugetul de stat;
5. *Cosmulese C. G., Ciubotariu M., An Overall Analysis on the Implementation of European Funds in Romania*, ISI proceedings, International Business Information Management Conference 30th IBIMA, Madrid, Spain 8-9 November, Section: Accounting and Banking, Vol: Proceedings of the 30th International Business Information Management Association Conference, ISBN:978-0-9860419-9-0, 2017, pp. 5732-5742. Link: <https://ibima.org/accepted-paper/an-overall-analysis-on-the-implementation-of-european-funds-in-romania/>.
6. *Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015* cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2015.
7. *DEJU M., Aspecte financiar-contabile privind utilizarea fondurilor nerambursabile – Studiu de caz.* (<http://steconomiceuradea.ro/anale/volume/2005/finante-contabilitate-banci/19.pdf>).